

JAK KREATIVNĚ FOTOGRAFOVAT

II. DÍL *Němcová Marie*

**POSTAVU SKUPINU OSOB V ZOO
NOČNÍ SNÍMKY MAKROSVĚT..**

JAK KREATIVNĚ FOTOGRAFOVAT

POSTAVU SKUPINU OSOB V ZOO NOČNÍ SNÍMKY MAKROSVĚT...

II. díl

Většina fotografů má na aparátu nebo mobilu nastavenou expozici na AUTO. Stačí zmáchnout spoušť a snímek je na světě. Víme, kdo je na snímku, jak je oblečený a kde byl snímek pořízen.

Chceme-li tvořit, je třeba vložit do snímku něco navíc, nejen informaci o fyzickém vzhledu osoby, zvířete, prostě čehokoli. Nápad, zajímavou pózu, atmosféru okamžiku, výraz, gesto, náznak děje nebo minipříběh. K tomu nestačí jen zmáchnout spoušť. Je třeba vědět, jak přistupovat k různým motivům, znát alespoň základy fotografování. Každý motiv má jiný tvar, jiné vzájemné souvislosti tvarů, barevnost, vyskytuje se v jiném prostředí, provází ho jiná atmosféra. A to vše je třeba do snímku vložit.

Snímek by neměl být složitý, ale jednoduchý. Avšak mělo by v něm být něco nevyřčeného, o čem by mohl divák přemýšlet. Pokud je snímek obsahově zřejmý, divák si ho rychle prohlédne a je mu vše jasné. Je-li obsah nejednoznačný, nutí diváka, aby se snažil snímku porozumět. Jednoduchost vyžaduje i samotná kompozice, kdy méně je více.

Měli bychom se naučit dívat „fotograficky“. Umět v chaosu reality najít obrazovou scénu, která je jednoduchá, má řád, je sdělná a my dokážeme zmáchnout spoušť ve správném okamžiku. Ke každému motivu je třeba zvolit jiný přístup, aby snímek působil příjemně, harmonicky, byl vizuálně vyvážený a zaujal svým obsahem. Může se to zdát složité, ale není tomu tak. Častým fotografováním získáme fotografický cit a poradí nám naše intuice. Je třeba svět kolem nás citlivě vnímat a znát základy fotografování. Pomocníkem Vám bude tato kniha, která Vás seznámí s fotografováním jednotlivých motivů. Navazuje na **I. díl** s názvem

Jak kreativně fotografovat psy květiny moře zátiší zámek stromy...,

POSTAVA

POSTAVA

Celá postava, to je figurální portrét. Vidíme-li na snímku postavu, přemýšlíme, s jakým záměrem se v něm ocitla. Z dokumentárního snímku se dozvíme, jak osoba vypadala, kolik jí bylo let, co se nosilo. Avšak tvůrčí snímek nám toho sdělí daleko víc. Divák se snaží porozumět, s jakým záměrem postava ve snímku je, zda má návaznost na okolí, pokud je sdělné. Měla by svou vizáží i postojem divákovi něco sdělit nebo jen naznačit. Může být režírovaná nebo neregírovaná.

FOTOGENICKÁ POSTAVA - vybíráme fotogenickou postavu dospělého i dítěte. Nejde jen o krásu, neboť ta se nemusí na snímku zobrazit. Jde o postavu, která zaujme jak vizáží, ladným postojem, sportovním výkonem, oblečením, výrazem ve tváři, gestem, vztahem k okolí nebo pohybovou fází, která je pro uvedenou situaci typická. Osoba nás musí zaujmout, být něčím výjimečná. Může napomoci i forma ztvárnění v editoru počítače, nápad a zajímavé zachycení.

POSTOJ POSTAVY - volíme přirozený, podpořený výrazem ve tváři. Snímek by neměl působit „školácky“. Měli bychom se dozvědět nejen to, že postava je ve snímku a stojí, ale postoj by měl souznít s jeho obsahem. Je rozdíl mezi postojem muže, ženy a dítěte. K mužskému postoji se nehodí koketnost a k ženě projev síly. Jiný postoj očekáváme od dítěte a jiný od staršího pána.

Póza osoby je odvislá od její velikosti. Štíhlý hoch, samá ruka, samá noha, nebude působit dobře schoulený, neboť dlouhé ruce a nohy jsou liniemi, které přitahují pozornost, navíc v nevhodné pozici. Naopak malá osoba, s nataženou rukou v určitém směru, bude zvýrazněna. Plnoštíhlá postava vypadá lépe posazená v křesle. Sportovec by měl být zachycen v pohybové fázi, která při určitém výkonu vrcholí, je zajímavá a přehledná. Tančící dítě by mělo být v póze, zobrazující rychlý pohyb. Pokud by stálo jako socha, dojem pohybu by nevyvolalo. Lidé k nám hovoří nejen ústy, ale také řečí těla. Je rozdíl v postoji muže u ringu a muže, který drží v náručí dítě. Ležící dívka na louce může působit uvolněně, kdežto u zdi s graffiti je vhodnější nekomfortnost až okázalost. Pokud osoba stojí, je vhodnější postoj, kdy je jedna noha mírně pokrčená. Působí více přirozeněji.

Dívka je hlavní motiv, pejsek vedlejší. Ve snímku je to zřejmé z velikostního rozdílu. Pokud je postava hlavní motiv a je stejně velká jako vedlejší motiv, musí být mezi nimi kontrast v ostrosti, barvě i tonalitě. Hlavní motiv bude ostrý, barevnější a tonálně výraznější. Třetinová kompozice je dobrou volbou a ve směru pohledu je dostatek místa.

Dívka je umístěna na pravou svislici v rámci třetinové kompozice. Pokud by stála ve středu obrazu a měla obě ruce rozpažené, snímek by nepůsobil dobře.

„Odříznutí“ loktu provedeme mimo kloub. Postavu „neřežeme“ v pase, ale mírně pod něj nebo nad něj. Řez u rámu obrazu by měl být tmavší, aby nepřitahoval nežádoucí pozornost.

ROLE POSTAVY V OBRAZE - než zmáčkneš spoušť aparátu zvážíme, jakou roli postavě přidělíme. Může být hlavním motivem, tedy výrazná, ostrá a ve funkci nositele obsahu. V roli vedlejšího motivu bude méně výrazná a rozostřená. Kůň jako hlavní motiv a k němu přichází žokej jako motiv vedlejší.

Postava může být v obraze měřítkem. Jejím úkolem je podat divákovi vizuální informaci. Objektiv mění vzdálenosti, přesouvá objekty a tlačí je k sobě. Rozšiřuje popředí a zužuje pozadí. Měřítka v obraze se tak stávají důležitým prvkem. Podle něj poznáme velikost prvků, vzdálenost mezi nimi nebo prostorovou hloubku. Postava jako měřítko nebude výrazná, ale zřejmá. Třeba horolezec visící na laně, kdy hlavním motivem budou štíty velehor. Vnímáme celou postavu, nikoliv detaily.

KOMPOZICE - její volba je odvislá od pózy postavy. Vhodná je třetinová nebo diagonální kompozice. Postoj by měl být přirozený a navazovat na obsah snímku.

Přímý postoj - je většinou doprovázen očním kontaktem s divákem. Měl by být odůvodněný a sdělovat divákovi emoce, něco předvádět, naznačovat děj nebo momentální situaci. Volíme třetinovou kompozici. Obraz rozdělíme na třetiny a postavu umístíme na pravou svislici.

Boční postoj - naznačuje směr, kterým osoba jde, hodlá jít nebo se jen dívá. Měla by mít před sebou více místa, než za sebou, aby pohled nenarážel do rámu obrazu. Není třeba, aby plocha před postavou byla sdělná, může být nefunkční. Boční pohled nemusí znamenat pohyb dopředu, ale jen zaujetí a zvědavost, co se děje za rámem obrazu. Pravidla můžeme porušit, musí však v tom být záměr.

Postava zády k divákovi - i tak můžeme osobu zachytit, měl by však k tomu být také důvod. Většinou ho vysvětlí funkční pozadí v levé části obrazové plochy. Stojící postava je svislá linie a pro ni je nejvhodnější třetinová kompozice, kdy postava stojí na pravé linii a vlevo je sdělné nebo nefunkční pozadí. Využijeme ji také jako vodorovnou linii a to pro ležící postavu a zbývající část obrazové plochy bude tvořit pozadí. Postava nesmí ležet ve středu obrazu, dělila by jej na dvě části. Mírně nakloněná postava využívá diagonální kompozici, která vnáší do snímku energii a pohyb. Sportovec se chystá k hodům nebo běží.

STANOVIŠTĚ - volíme ho s ohledem na budoucí scénu. Vybereme fotogenickou osobu, sledujeme její pohybové fáze, ale také pozadí i osvětlení. Pozadí by nemělo rušit, osvětlení by mělo přicházet z boku, ale mírně zepředu.

OSVĚTLENÍ - postava vyžaduje měkké světlo, aby byl obličej prokreslený. Můžeme zvolit i protisvětlo současně s bleskem, nastaveným na nízkou hodnotu. Blesk přisvětlí obličej a protisvětlo vytvoří kolem hlavy z proužků vlasů svatozář. Získáme tak atmosféru. Podobně ji vytvoří pozdně odpolední slunce, které nabízí dlouhé stíny. Slunce je nízko, je měkké a postavu dokáže prokreslit. Vždy nastavujeme v aparátu **Vyvážení bílé**. Svítí-li slunce, nastavíme **SLUNCE** a aparát potlačí příliv červených tónů. Nastavení na **MRAK** dokáže naopak potlačit studené tóny a přidá teplejší, tedy červenou. Můžeme také experimentovat a nastavit třeba **ŽÁROVKU**.

REKVIZITA - postava může být ve snímku sama, s náznakem prostředí nebo ji může provázet rekvizita. Naznačuje činnost, sděluje informaci o patřičnosti postavy k určitému prostředí nebo její zájem. Rekvizitu zachytíme tak, aby bylo zřejmé, že „hraje druhé housle“. Nesmí se prosazovat na úkor postavy. Je-li rekvizita větší než postava, třeba varhany, volíme stanoviště a úhel pohledu, zobrazující ostré varhany jen u rukou a zbývající část varhan bude rozostřená.

POHYB POSTAVY - pohyb můžeme zobrazit rozostřením a to ve směru pohybu, nikoliv rozmazáním. Postava může být rozostřená celá, ale pozadí musí být ostré. Pohybuje-li se rychleji končetina než tělo, bude rozostřená. Nastavíme expoziční čas odpovídající rychlosti celé postavy, třeba 1/500 s. Ruka dirigenta se bude hýbat rychleji, bude tedy ve snímku rozostřená. Pro zachycení pohybu je vhodná metoda „panning“. Pomůže zachytit dynamiku pohybu vodorovně se pohybující postavy. Ta bude ostrá a pozadí rozostřené. Jak na to:

- **Expoziční čas nastavíme delší, než vyžaduje pohyb osoby. U běhu na 1/120 s, i když pro ostré zachycení by byl vhodnější expoziční čas 1/500 s.**
- **Postavu vložíme do hledáčku a pohybujeme aparátem plynule ve směru pohybu postavy. Můžeme tak fotografovat i zvířata.**
- **Spoušť zmáčkne ve vhodné pohybové fázi a při vhodném pozadí**

Do obrazové scény vkládáme jen tu část postavy, která má význam pro obsah snímku.

Dívka k zamíření potřebuje pouze horní část trupu.

Celá postava by děj rozměnila.

Naopak u hocha nás zaujalo červené triko, vlaječka a podrážky bot. Z toho důvodu je třeba zachytit celou postavu tak, aby končetiny byly přehledné a ležící chlapec působil příjemně. Červená barva je rovnoměrně rozložena v celé obrazové ploše.

DĚLENÍ POSTAVY - postavu můžeme v obrazové ploše dělit. Nejčastěji se hovoří o dělení na třetiny, tedy hlava, pod pas a celá postava. „Přeříznutí“ postavy by mělo být nenápadné a přirozené. Nemělo by přitahovat nežádoucí pozornost a to zejména, je-li světlé a barevně výrazné. „Přeříznutou“ část u rámu obrazu ztmavíme nebo barevně ztlumíme. Pomůže také vinětace.

Rozdělení postavy vždy zvážíme. Volíme takovou část těla, která má co nabídnout. Pokud fotbalista kope do míče, zajímá nás jeho postoj a noha s míčem. Bude tedy v obraze celý. Pokud matka objímá své dítě, nemusí být ve snímku nohy. Zbytečně přitahují pozornost a odvádějí ji od objetí. Když s někým hovoříme, díváme se mu do očí a nohy k tomu nepotřebujeme. Sledujeme výraz i gesta obličeje a rukou. Vždy je třeba zvážit, jaká část těla má vypovídací schopnost a jaká by rušila. U postavy sledujeme také nadhled a podhled. Podhled zvětšuje spodní část těla, nabídne pohled na podbradek a hlava je zmenšená. Kdežto u nadhledu vidíme vlasovou část, hlava je větší a nohy se zmenšují. Záleží také na úhlu pohledu. Postava na snímku přitahuje značnou pozornost, proto bychom ji měli zobrazit co nejpřirozeněji.

STOJÍCÍ POSTAVA - věnujeme pozornost celému postoji, který by měl být přirozený. Postava by neměla stát jako voják. Může se o něco opírat nebo mít jednu nohu velmi mírně pokrčenou. Překřížené nohy působí nevhodně, avšak u žen vypadají lépe a to jako delší a užší. Vhodné je mírné natočení ramen, kdy se postava nedívá přímo na diváka. Může běžet, stát bokem a něco sledovat. Můžeme také popustit uzdu fantazii a experimentovat.

SEDÍCÍ POSTAVA - působí přímočaře, je-li obrácená čelem k divákovi nebo sedí bokem. Vhodný je volnější prostor s náznakem prostorového zobrazení. Pomocí nasvícení projasníme stíny. Nohy u přímého pohledu, by neměly přitahovat více pozornosti než hlava. K dominanci hlavy pomůže volba stanoviště a úhlu pohledu. Vloudí-li se do snímku i židle nebo křeslo, postačí jen jejich náznak, nemusí být celé. Osoba by měla sedět spíše na kraji židle s rovnými zády a mírným předklonem, kdy ramena jsou více vpředu. Takový postoj nepůsobí prkenně.

Můžeme nafotografovat více pohybových fází a vybíráme tu, která nejvíce odpovídá akci nebo pohybové fázi fotografované osoby.

„Zkrátili jsme osobu o nohy a tím došlo ke zvýraznění obličeje. Celou postavu nepotřebujeme, jde-li o výraz nebo gesto. Využili jsme sekvenci barvy.

